

Per Egil Hegges Molotov-cocktail

Av Niels Chr. Geelmuyden

Aftenposten 18/5.1993

KULTURDEBATT

Aftenposten har de senere dager formidlet et ualminnelig skjevt bilde av min essaysamling, «Kjempers ødeland». 1. I tirsdagens avis antyder Per Egil Hegge at jeg burde bli straffedømt for anekdotemord. Jeg skriver på side 158: «Det fortelles at utenriksminister Molotov, mens prosessen mot Hamsun pågikk, gjennom Halvard Lange bønnfalt Norge om å vise den ruvende verdensdiktter nåde og aktelse.» Årsaken til at jeg innleder den korte og for bokens helhet ubetydelige anekdoten nettopp slik, er at historien ble meg fortalt i min studietid. Jeg har altså gjort et særskilt poeng av at jeg ikke besitter noen primærkilde for den informasjon jeg her videreformidler. Hegge har åpenbart hørt en annen versjon. Han har til og med hørt flere versjoner, og kan ikke riktig

bestemme seg for hvilken han liker best. Han mener imidlertid å kunne føre bevis for at det var justisminister Terje Wold som anklaget drapsmaskinen Molotov for å være «too soft» i forholdet til Knut Hamsun. Han mener endog at vår justisminister presenterte planer om å henger Knut Hamsun. I følge Hegge skal til overmål Terje Wold ha vært hanestolt i årevis over sine barbariske utspill i Østerled.

2. Jeg kan vanskelig se at det er noe særlig morsommere at en justisminister øver skam på sitt land enn at en utenriksminister gjør det. I det hele tatt må man ha en ganske bisarr og inntrønderisk sans for humor for å synes det er festlig at en norsk minister anklager en av historiens store te-flonbelagte masse mordere for å være en myk mann. Hegges opplysninger bi-

drar bare til å gjøre anekdoten veldig mye sterkere, da min hensikt med å fortelle den er å tydeliggjøre at det norske folk bestandig har sortert diktingens verdi milelangt under verdien av politiske handlinger. «Diktningens anseelse i Norge er», som jeg skriver, «så lav at vi på det nærmeste føler vi tar Hamsun mest alvorlig når vi forholder oss til politikerne og trikkekonduktøren.»

3. Hegge pretenderer å inneha stor historisk innsikt. Han mener at Molotov var forholdsvis vennlig innstilt til nazistene, selv om de nettopp hadde avlivet 20 millioner av hans landsmenn. Det må antagelig ha vært ved en ren misforståelse at Molotovs hærstyrker drepte noen millioner tyske soldater. Et hendelig uhell, som følge av dårlig sikt i nedbøren eller noe slikt.

4. Jeg tror uansett de fleste historikere vil kunne enes om at Molotov var betydelig fastere i sin avstandtagen til nazistene enn Aftenposten, som velvillig lot seg nazifisere og som endog trykket okkupasjonsmaktens egen avis under krigen.

5. Aftenpostens skamkelige historie, fra det idéløse utgangspunkt, via det svenske medløperi i 1905 og sviket under okkupasjonen, frem til det dvaske og begredelige produkt avisen i dag fremstår som, behandles som et eget tema i min bok. Jeg omtaler et sted Aftenposten som «et blad for julebakst og dødsannonsen». Det er en karakteristikk som Hegges jordfestelse av meg og min bok – før sperrefristen utløp – dessverre ikke i noe henseende reduserer berettigelsen av. Man kan jo ikke sysle med julebakst midtveis i mai.

6. Hvis Hegge har lest noe mer en de angjeldende fire linjer på side 158 i min bok, vil han muligens ha registret at boken inneholder en flerhet av forsøk på å anskueliggjøre statens overtagelse av menneskelivet, gjennom blant annet aktiv rasehygiene, politisk psykiatri og styrt offentlig avvikling av uønskede mennesker. Det ville muligens interessere den store leserkrets han brisker seg over å ha, mer enn hvilken minister som blamerte seg selv og sitt land i oktober 1944.

7. Hegge skriver at jeg ikke kan ha hørt om Vincent van Gogh, eftersom han tillegger meg den mening at forfølgelse av genier er et særnorsk fenomen. Dette til tross for at gradforskjellen mellom Norge og andre land, hva forfølgelse og mishandling av kunstnere angår, er utfør-

lig behandlet opptil flere steder i boken.

8. Jeg har aldri sammenlignet meg selv med Ibsen, Hamsun eller Jesus, slik Sindre Hovdenakk gir inntrykk av i gårsdagens referat fra pressekonferansen. Derimot har jeg sagt at jeg med min bok håper å kunne kaste lys over dulgte sider ved det norske demokratur av i dag, så som den organiserte avlivning av mongoloide eller tvangsmedisineringen av politiske oppviglere.

9. Jeg poengterte eksplisitt under pressekonferansen at jeg aldri selv er blitt påklebet noen psykiatrisk diagnose, og slett ikke diagnosen «galopperende paranoia». Denne diagnosen presenteres for første gang av Hovdenakk i gårsdagens avis. Det viser etter mitt skjønn at boken i mer enn én betydning er skrevet i grevens tid.

INNKAST

103674